

La Magrana

Kressmann Taylor Adreça desconeguda

Traducció d'Ernest Riera

Aula

Introducció per al docent

La lectura pot ser una experiència personal memorable i es pot erigir com a punt de partida per desplegar habilitats, fomentar la creativitat, connectar diverses disciplines i generar aprenentatges nous. Aquesta **guia didàctica creativa** ofereix l'oportunitat de viure la lectura d'una manera immersiva perquè els estudiants la converteixin en una eina transversal, aprenguin, pensin sobre el que aprenen, vinculin el que han après amb altres qüestions de l'entorn i ho traslladin a un llenguatge nou explorant la creativitat.

Els tres primers apartats presenten una sèrie de preguntes, majoritàriament obertes, plantejades tant per dinamitzar una conversa a l'aula com per respondre individualment, segons les necessitats de cada docent i el temps de què disposi. La part final de la guia proposa una activitat creativa que permet conceptualitzar els temes que tracta la història i traduir-los a un llenguatge artístic més enllà del llibre.

Cristian Olivé

*Cristian Olivé és filòleg i professor de Llengua i Literatura a secundària. És autor dels llibres **Profes rebeldes: El reto de educar a partir de la realidad de los jóvenes** i **Una educación rebelde: El poder de transformar la sociedad**. **Escriu articles sobre innovació educativa i fa formacions sobre metodologies actives en l'aprenentatge. Entén la lectura com una eina transversal per generar vivències i potenciar la creativitat.***

ABANS DE LLEGIR

1. El llibre presenta la forma d'una novel·la epistolar, és a dir, mitjançant les cartes que s'envien els protagonistes. Aquesta metodologia permet saber més a fons el que pensen els personatges des de la immediatesa en què s'escriuen. Coneixes o has llegit altres novel·les epistolars?
2. La data de la primera carta és del 12 de novembre de 1932, i la darrera està escrita el 3 de març de 1934. Al principi, es fa referència a l'Alemanya democràtica amb el president Hindenburg. Com van canviar la política i el poder a Alemanya en aquest període de temps?
3. A les primeres pàgines del llibre, es fa referència a *catorze anys de la fi de la guerra!* A quina guerra es refereix? En quina situació social, política i econòmica va quedar Alemanya després d'aquella gran guerra?

ANÀLISI DE LES CARTES

4. Les cartes inclouen les següents parts bàsiques: un encapçalament amb el lloc d'origen, la data d'escriptura, les dades del receptor, una salutació, el cos del text, un comiat i la signatura. Des d'on escriu cada personatge?
5. Es percep en aquestes primeres epístoles que el Max Eisenstein i el Martin Schulse són dos grans amics. Quins termes afectuosos fan servir per referir-se l'un a l'altre?
6. Els cognoms poden donar-nos molta informació sobre una persona. Busca l'origen dels cognoms dels dos protagonistes. Creus que aquesta informació serà rellevant per als fets de la història? Has buscat mai en un diccionari onomàstic l'origen i el significat dels teus cognoms? D'on venen i què volen dir?
7. Llegint les pàgines inicials, es pot deduir que entre el Martin i la Giselle, germana del Max, ha passat alguna cosa. Què pot ser?
8. A què es dediquen el Max i el Martin? Com han canviat les seves vides en els darrers mesos? Què és una galeria d'art? N'has visitat alguna o en tens cap a prop de casa teva?

9. De sobte, el Max s'interessa per un polític que està agafant certa rellevància a Alemanya i vol saber-ne més. Qui és Hitler i en què es basa el seu discurs ideològic, segons Martin? Fes un llistat amb les idees que enumera.

10. El Martin mostra, a l'inici, dubtes sobre el nou líder, però també una certa esperança. Per què creus que és així?

11. El Max, que és jueu, comença a inquietar-se per la situació de la seva germana Giselle i pateix per si es troba en perill. A més, explica les tortures i vexacions que han patit els jueus al llarg de la història. Què diu i què en saps?

12. A partir de les notícies que arriben des d'Alemanya, el Max escriu al seu amic amb un to pessimista. Creus que, malgrat tot, confia que el seu amic no es deixarà endur pels ideals del nazisme o hi ha perdut tota esperança?

13. En aquest tram de la novel·la, les cartes adopten un to radicalment diferent. Per començar, l'encapçalament de les cartes del Martin han canviat. En què i a què creus que es deu aquesta modificació?

14. El Martin diu al seu amic que han de deixar d'enviar-se correspondència. Valora i comenta la següent afirmació que li fa:

A tu t'he apreciat sempre com a amic, però entendràs que et parlo amb tota franquesa si et dic que no t'he estimat per la teva raça, sinó malgrat la teva raça.

15. A més, el Martin comença a manifestar certa sintonia amb el discurs de Hitler. Enumera els comentaris que expressa i les idees que defensa que et facin pensar en la ideologia nazi.

16. Què és un **pogrom**? Per què creus que es fa al·lusió a aquest concepte en algunes cartes del llibre? Quina opinió en tenen els protagonistes? En comparteixen la visió?

17. El Max justifica el discurs del seu amic pel possible càstig que se li infringiria si les autoritats li interceptessin les cartes i descobrissin el que pensa de debò. Creus que, en les cartes que s'intercanvien durant aquest període, hi ha rastre de tristesa i decepció per part d'un dels dos?

18. El Martin es defensa dient que no és cap «liberal», sinó un «patriota alemany». Què vol dir tenir un pensament liberal?

19. El Martin, que ha posat un nom prou significatiu al fill que acaba de néixer, fa servir la següent metàfora i aquesta comparació per referir-se al nou líder d'Alemanya:

És una llum blanca, però tan calenta com el sol d'un dia nou.

- Quines expressions fa servir per referir-se al nou líder? Hi trobes mostres de fanatisme en l'actitud del Martin?
- Quina és la nova situació laboral del Martin des de l'arribada de Hitler al poder?

20. El Max continua mostrant-se preocupat per la vida de la seva germana Giselle i suplica al seu amic que l'aculli a casa i la protegeixi. Quina creus que serà la resposta del Martin?

21. Què volen dir les paraules «adreça desconeguda»? En quines situacions es fa servir? Per què creus que el llibre té aquest títol?

22. El Martin, cansat de seguir rebent cartes del Max, finalment li respon i li diu que no vol tenir tractes amb cap jueu, tret que sigui per rebre diners. Fes un comentari de la cruesa amb què s'expressa per referir-se als darrers minuts de vida de la Giselle:

No corre gaire de pressa i les tropes d'assalt l'han vista. No puc fer res. Entro a la casa i uns quants minuts després ha deixat de cridar, i l'endemà al matí faig portar el cos al poble perquè l'enterrin.

23. Imagina't que ets tu qui rep la carta del 8 de desembre de 1933 que anuncia, sense un bri d'empatia, la mort de la teva germana en unes circumstàncies cruels i injustes. Com reaccionaries? Com creus que reaccionarà el Max?

24. Un cablegrama és un telegrama transmès per cable submarí. Ets capaç de desxifrar la informació que inclou el cablegrama que el Max envia de sobte al Martin? Per què creus que decideix utilitzar aquest mitjà de comunicació i no una carta convencional?

25. En les successives cartes que el Max envia, no rep cap resposta de part del Martin. Tot i així, no desisteix i continua enviant-les. De quina manera parla del seu amic? Què explica en el contingut d'aquestes epístoles? Fins i tot deixa entreveure una informació que afecta directament al llinatge del Martin. Quina és?

26. El Martin, després de tot, envia una carta al Max. Està espantat, diu que no rep més visites a casa, que l'estan interrogant cada dos per tres i que no entén què pretén el seu vell amic amb tot això. Li suplica que no li escrigui més cartes. De què creus que té por?

27. El Martin apel·la a l'empatia que no va tenir amb la Giselle: «T'ho suplico, no pas per mi, sinó per Elsa i els nois... pensa què representarà per a ells que se m'empordin, i no saber si sóc viu o mort». Com creus que és la reacció del Max en llegir aquestes paraules?

28. Finalment, el Max rep una carta que diu «adreça desconeguda». Què creus que ha passat amb el Martin Schulse? Creus que el Max ha aconseguit el seu propòsit? Esperaves aquest final?

29. Està justificada l'actitud del Max? I la del Martin? Qui mereix l'absolució? Qui ha de ser condemnat? Et posicioneres a favor d'un dels dos? Per què?

APUNTS FINALS

30. Segons s'explica a la *Nota final*, l'autora Kressmann Taylor es va inspirar en un fet real que va viure a l'hora d'escriure la història. En quin? Per què creus que la va marcar tant?

31. La novel·la es va publicar per primera vegada als Estats Units, a la revista *Story* el setembre de 1938 i de seguida va causar sensació. Quina creus que és la clau de l'èxit d'aquesta història?

32. L'autora, a la novel·la, explica una història duríssima entre dos amics. De tota manera, escull un to lleuger, directe i gens demagògic. El final del llibre s'expressa d'una forma poc habitual: amb una imatge d'una carta que diu «Adresse Unbekannt». Quina intenció té? És un final inesperat?

INFOGRAFIA LITERÀRIA

Una infografia és un recurs gràfic que resumeix de forma senzilla i atractiva una gran quantitat d'informació en poc espai. Encara que sembli fàcil, no és senzill concretar els detalls d'una novel·la amb tanta brevetat i d'una forma visual.

Pots consultar la web <https://coursehero.com/infographics/>, que recull tot d'infografies sobre novel·les emblemàtiques de literatura universal. Mitjançant imatges i poc text, coneixem l'època en què transcorre la història, l'espai on passen els fets, les característiques principals de cada personatge, els temes del llibre i altres dades rellevants. A continuació, trobaràs com a model la infografia sobre el *Diari d'Anne Frank*. Quins elements explicatius hi trobes?

Per dur a terme la infografia sobre la novel·la *Adreça desconeguda* de Kressmann Taylor, pots fer servir el programa Canva, que ofereix plantilles editables.

Segueix els següents passos per dur-la a terme:

👉 Recopila dades d'interès del llibre, tant des del punt de vista històric com fictici. Fes un apartat sobre el lloc i el temps de la trama.

👉 Elabora un llistat de com són els dos personatges principals. Pensa elements visuals que puguin acompanyar l'explicació.

👉 Selecciona passatges o fragments de la novel·la que siguin emblemàtics. Pots incorporar a la infografia alguna cita del llibre amb la pàgina en què apareix.

👉 Fes un apartat sobre els temes que es tracten al llarg de la història.

👉 Pots reservar un espai també per a dades sobre l'autora o curiositats del llibre, com ara que es va publicar inicialment el 1938 a través de la revista *Story*.

Esperem que hakis gaudit llegint aquest meravellós llibre i amb les activitats creatives de la guia. Pots compartir amb nosaltres el teu treball o enviar-nos qualsevol comentari que et vingui de gust per mitjà del correu penguin.aula@penguinrandomhouse.com. També pots penjar les imatges al teu Instagram, si en tens, i etiquetar [@penguinaulaes](https://www.instagram.com/penguinaulaes) perquè puguem compartir la teva creació. Moltes gràcies!